

Zápis

Konference Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje

Datum realizace jednání: 13. 10. 2020
Místo jednání: Webex, on-line
Účastníci jednání: viz prezenční listina

1. Zahájení

A. Babiš, předseda vlády (Úřad vlády)

Konferenci zahájil úvodním slovem předseda vlády ČR Andrej Babiš.

Konstatoval, že již v historii vznikaly různé iniciativy, jak pomoci strukturálně postiženým regionům, a nyní máme tři nástroje: 1. ReactEU, 2. Fond spravedlivé transformace (dále jen „FST“), 3. Fond obnovy (dále jen „FO“). Zmiňované prostředky vnímá jako velkou příležitost pro všechny 3 kraje a věří, že díky strategii RE:START se podaří tyto nástroje efektivně použít.

Představil účastníkům FST:

- Umožní podporu celou řadu transformačních aktivit ve strukturálně postižených regionech, fond má alokaci 42 mld. korun.
- Je zaměřen z velké části na energetiku, digitalizaci, podporu firem, zlepšení kvality životního prostředí a fungující trh práce, který bude restrukturalizací také zasažen.
- Míra financování pro postižené regiony činí až 85 %.

Uvedl, že pomoc regionům je závislá na přípravě konkrétních projektů, které mohou mít potřebný efekt, pokud budou např. propojeny s investicemi do dopravní infrastruktury. Nyní se připravuje řada nástrojů, o nichž vláda usilovně vyjednává s Evropskou unií. Vládě ČR se podařilo vyjednat výrazně lepší podmínky právě pro Českou republiku v novém programovém období.

Popřál všem úspěšnou konferenci.

2. Pohled na dosavadní restrukturalizaci a nové příležitosti pro strukturálně postižené regiony – Fond spravedlivé transformace a další nástroje

Klára Dostálová, ministryně (MMR)

Poděkovala za úvodní slovo pana premiéra a shrnula aktuální snahy ČR o vyjednávání s Evropskou komisí (dále jen „EK“) o nejlepší pozici pro ČR.

K potřebným transformačním projektům nejen v KVK uvedla, že nepůjde vše realizovat v rámci FST a bude potřeba hledat cesty i z dalších zdrojů.

Shrnula aktuální naplňování strategie RE:START, která představuje dlouhodobou pomoc strukturálně postiženým regionům:

- Aktuálně máme v rámci strategie uvedeno 94 opatření, z nichž 34 opatření je úspěšně naplňováno.
- Vytvořili jsme mnoho dotačních programů za podpory státního rozpočtu, vyhlásili jsme specifické výzvy pro strukturálně postižené regiony nebo se snažíme tyto regiony zvýhodnit například bodovým ohodnocením ve stávajících operačních programech.

Uvedla základní informace k Aktualizaci akčního plánu (dále jen „AP4“):

- Do aktualizace AP byly zapracovány i aktivity, které vychází z klimatických závazků ČR, cílů transformace energetiky a útlumu těžby uhlí.
- Materiál byl schválen v září 2020 všemi RSK i tripartitami a aktuálně u něj probíhá vypořádání vnitřní připomínkové řízení.

Informovala přítomné, že problematika strukturálně postižených se řeší i v rámci Uhelné komise ČR, kde se problematika řeší v diskuzi se všemi partnery s cílem zohledňovat dopady naplňování požadavků Zelené dohody pro Evropu do strukturálně postižených regionů.

Představila nové Operační programy:

- Budou zvýhodňovány strukturálně postižené regiony nebo budou zvýhodněny regiony, které strategie regionálního rozvoje označuje jako hospodářsky a sociálně ohrožená území, což zahrnuje obce s rozšířenou působností na území všech tří krajů.
- Jak již bylo řečeno, podařilo se projednat, že se vrací míra kofinancování až na 85 %, oproti původnímu návrhu EK 70 %.

Shrnula dosavadní úspěšná opatření v rámci strategie RE:START

- Regenerace a podnikatelské využití brownfieldů v gesci MPO a Regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití v gesci MMR. U programu na nepodnikatelské využití brownfieldů je poptávka kolem 1,5 mld. Kč – je vidět,

že regiony mají zájem uvnitř intravelánu měst řešit tyto lokality a hledat pro ně další využití.

- Program Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách – pokračuje dále.
 - Podařilo se nám dohodnout podporu vysokých škol pro strukturálně postižené kraje v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání VVV a aktuálně již probíhá výstavba a související inovace výukových oborů.
- Integrovaný regionální operační program (IROP) – nastavili jsme specifické výzvy pro nízkoemisní a bezemisní vozidla pro uhelné regiony, infrastrukturu základní škol.
- Operační Program Inovace a konkurenceschopnost (OP PIK) – proběhla výzva na podporu podnikatelských nemovitostí v programu Nemovitosti.

Konstatovala, že se podařilo realokovat prostředky do IROP, tudíž je možnost podpořit projekty v zásobnících projektů. Došlo k navýšení prostředků na Zkvalitnění návazné péče a oblasti na podporu Nízkoemisních a bezemisních vozidel.

Následně zdůraznila správnost jasných a dlouhodobých cílů strategie RE:START. Cílem je také nalézt širokou podporu pro uhelné regiony, kdy FST je jedním z pilířů této podpory, další představuje odpovídající nastavení politiky soudržnosti.

Uvedla, že v rámci strategie RE:START nyní cílíme na podporu zlepšení image regionů, zamezit odchodu lidí z regionu, podpořit podnikání, zlepšování životního prostředí, zajistit zvyšování kvality vzdělávání.

Dále zmínila, že v rámci FST je klíčová iniciace přípravy projektů. Připravujeme různé nástroje – jedním z nich je vytvoření nástroje, který se nám podařilo zapracovat do návrhu Fondu obnovy. Celková částka pro ČR činí více než 960 mld. Kč. Nicméně vše je o připravenosti projektů (kvalitní a propracované projekty). Prvořadá je kvalita projektů, nikoli kvantita.

Informovala, že MMR má existující konkrétní dotační programy, které budou průběžně vyhlašovány s tím, že MF nám umožnilo některé finance doplnit do stávajícího rozpočtu, abychom nemuseli čekat na schválení státního rozpočtu a mohli tak výzvy vyhlásit co nejdříve.

Na závěr svého vystoupení informovala účastníky konference o připravovaném jednání vlády, kam MMR předloží tři materiály:

1. Návrh Plánu spravedlivé územní transformace (dále jen „PSÚT“) - materiál, který je předkládán pro informaci všem členům vlády.
 2. Informace o přípravě operačních programů.
 3. ReactEU
- Dále také kontext mechanismu:
1. FST – dotační peníze
 2. InvestEU - podpora projektů, které jsou ekonomicky životaschopné

3. Nástroj EIB – nyní se ladí podmínky

Následně byl dán prostor pro věcné dotazy k vystoupení předsedy vlády ČR a ministryně pro místní rozvoj Kláry Dostálové.

Dotaz:

Ivo Vondrák, hejtman (MSK) – FST je určen k transformaci, tzn. ke změně ekonomiky celého kraje. Zaznívá, že my dostaneme prostředky z FST a ostatní fondy půjdou jinam. Jak je zajištěn systém, že k FST půjdou další fondy? Transformace, kterou chceme dělat, není o dopravě a ani o domovech důchodců, ta je o změně životního prostředí, energetiky a cca 40 mld. korun není dostatek.

Odpověď 1:

Klára Dostálová, ministryně (MMR) – Ano, FST bude doplněn dalšími nástroji, viz dnešní prezentace, kdy politika soudržnosti je jedním z nich. Je potřeba rozlišovat aktivity jednotlivých fondů, které máme k dispozici. Téma digitalizace a energetika jsou podporovány z více zdrojů, na to navazuje InvestEU, ale i Fond obnovy a Modernizační fond (běží do roku 2030). Není to o tom, že by regiony o nějaký zdroj díky FST přišly, jen musíme mít jasno, kam který projekt půjde. Cílem je mít naplněnou absorpční kapacitu v rámci všech zdrojů, abychom vyčerpali 960 mld. Kč pokud možno efektivně a nedocházelo k přetahování projektů mezi zdroji.

Odpověď 2:

Richard Brabec, ministr (MŽP) doplnil a potvrdil odpověď Kláry Dostálové. Uvedl příklad tzv. Kotlíkových dotací, kdy předpokládají, že nadále bude pokračovat zvýhodnění pro tři strukturálně postižené regiony. Uvažuje se i něco podobného z hlediska Modernizačního fondu.

Následně k problematice přípravy Plánu spravedlivé územní transformace a implementaci FST vystoupil náměstek pro řízení sekce Regionálního rozvoje a cestovního ruchu David Koppitz (MMR).

David Koppitz, náměstek pro řízení sekce Regionálního rozvoje a cestovního ruchu (MMR)

Přivítal všechny přítomné a poděkoval za diskusi.

Uvedl, že nyní žijeme v době, kdy se objevuje široké spektrum příležitostí financování. Jednou z nich je i FST. Této konferenci bychom měli využít k tomu, abychom široké spektrum aktérů seznámili s aktuálním stavem prací na Plánu spravedlivé územní transformace, které v sobě nesou myšlenky strategických projektů, spolupráci se soukromým sektorem atd.

Informoval o cílech Fondu, které směřují k transformaci energetiky a přibližování se k nízkouhlíkové ekonomice, která může dosáhnout svých cílů v uhelných regionech. Důležitá je spolupráce rozvoje a podpory firem, jsou to firmy, které vytvářejí ekonomický rozvoj.

Zdůraznil, že strategie RE:START společně se Strategií regionálního rozvoje 2021+ tvoří základy pro přípravu PSÚT. Nyní je klíčové na základě probíhající spolupráce regionů a resortů pracovat na přípravě kvalitních, strategických a dobře připravených projektů, které bude možné následně realizovat za podpory Mechanismu pro spravedlivou transformaci.

Potvrdil informaci ministryně K. Dostálové, že všechny projekty nebudou v rámci fondu realizovatelné, musí být v souladu s nařízením FST, které je stále předmětem vyjednávání. Pro první posouzení projektů byl ve spolupráci s regiony a jednotlivým resorty vytvořen návrh metodiky pro hodnocení projektů v rámci PSÚT, která jsou složená z následujících kritérií.

- Kritéria pro výběr projektů:
 1. Realizovatelnost – soustředíme se na projekty s vysokou nebo střední připraveností.
 2. Transformační potenciál – přispěje k cílům RE:STARTu, ale i požadavku ze strany EK – přiblížení se nízkouhlíkové ekonomice.
 3. Posouzení přínosu k naplnění klimatických závazů ČR.
 4. Trh práce – co se stane v oblasti zaměstnanosti ve vazbě na předkládané projekty.

Představil model implementace a informoval, že řídicím orgánem nového operačního programu bude MŽP, zprostředkujícím orgánem Státní fond životního prostředí.

Informoval účastníky konference o vzniku Transformační platformy, která se poprvé sešla v minulém týdnu a je složena ze zástupců napříč ministerstvy, kraji, tripartitami, sdruženími, svazy a dalšími organizacemi. Cílem platformy je zajištění participativního přístupu při přípravě PSÚT.

V neposlední řadě uvedl, že nedílnou součástí transformace je i role velkých podniků – využití a zapojení do programu InvestEU a sdružování privátních investic.

Na závěr poděkoval všem aktérům za přípravu plánu.

3. Vystoupení zástupců strukturálně postižených krajů ÚK, MSK a KVK

Jiří Štěrbá, vedoucí odd. projektových činností a metodiky, Odbor řízení projektů (KVK)

Uvedl, že KVK pozitivně vnímá celou strategii RE:START. Podařilo se za celé období od roku 2017 přidělit do KVK téměř 1,5 mld. Kč. Vznik strategie podtrhl potřebu restrukturalizace a zdůrazňuje specifické potřeby uhelných regionů, kraje se začaly formovat a připravovat se na restrukturalizaci.

Představil úspěšné, podpořené projekty v rámci Strategie RE:START a záměry připravované v rámci PSÚT do FST – viz prezentace KVK.

Martin Klika, první náměstek hejtmana(ÚK)

Uvedl, že v rámci strategie se podařilo do ÚK dostat 2,5 mld. Kč od roku 2017 a poděkoval za spolupráci s MMR.

Představil úspěšné, podpořené projekty v rámci Strategie RE:START a záměry připravované v rámci PSÚT do FST – viz prezentace ÚK.

Ivo Vondrák, hejtmán (MSK)

Představil priority kraje v rámci strategie:

1. Zastavení odlivu obyvatel z kraje
2. Zlepšení image kraje

Představil úspěšné, podpořené projekty v rámci Strategie RE:START a záměry připravované v rámci PSÚT do FST – viz prezentace MSK.

4. Představení aktualizovaného Strategického rámce ÚK, MSK a KVK

Miloš Soukup, vedoucí odd. RE:START (MMR)

Uvedl, že v únoru 2020 byla dokončena aktualizace Vstupní analýzy a v březnu 2020 dokončena aktualizace Strategického rámce.

Představil nový horizontální pilíř – Transformace energetiky:

- Využít transformace energetiky a těžby uhlí k rychlejší změně struktury hospodářství a jeho modernizaci a zmírnit negativní důsledky této změny pro strukturálně postižené kraje.
- Zhodnocení obecných možností způsobu financování typových opatření v rámci jednotlivých pilířů s odkazem na nové nástroje (FST atp.) a nové programové období 2021 -2027.

5. Hodnocení dosavadní realizace Akčních plánů strategie RE:START

Miloš Soukup, vedoucí odd. RE:START (MMR)

Informoval o čerpání v rámci strategie RE:START za období 2017 – 2020, vyčerpáno cca 8 mld. korun, z toho:

- Karlovarský kraj 1,3 mld. Kč,
- Ústecký kraj 2,5 mld. Kč,
- Moravskoslezský kraj 4,2 mld. Kč.

Uvedl, že v rámci akčních plánů strategie RE:START je nyní celkem 94 opatření, z toho 34 v realizaci.

6. Představení 4. Akčního plánu

Miloš Soukup, vedoucí odd. RE:START (MMR)

Představil Aktualizaci 4. Akčního plánu, která je zpracována Národním výkonným týmem RE:START (MMR) ve spolupráci s RSK KVK, ÚK, MSK (navržená opatření projednána s aktéry na regionální i národní úrovni).

Informoval účastníky, že z důvodu výskytu COVID-19 a žádosti regionů proběhl opětovný sběr podnětů (s cílem reflektovat dopady do regionů).

Uvedl, že celkem je pro AP4 2020-2021 navrženo 17 opatření z toho:

- 12 zcela nových opatření – z toho 7 opatření vázaných na COVID-19,
- 5 aktualizovaných původních opatření – z toho 1 opatření vázané na COVID-19.

Konstatoval, že předpokládaný termín projednání na vládě ČR je podzim 2020 (realizace opatření 2020 – 2030).

Seznámil přítomné s opatřeními v AP4 viz prezentace v příloze.

7. Strategické projekty strukturálně postižených regionů ÚK, MSK a KVK

Miloš Soukup, vedoucí odd. RE:START (MMR)

Poděkoval za prezentace strategických projektů ze strany krajů.

8. Diskuse a závěr

Miloš Soukup, vedoucí odd. RE:START (MMR)

Vyzval zúčastněné k diskuzi. Vzhledem k faktu, že se nikdo z přítomných do diskuze nezapojil, poděkoval všem za účast a dosavadní spolupráci.

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR